

Zoo blijft de klacht, dat de hedendaagsche „ziekenverpleging” voor een aanmerkelijk deel de taak van het huisgezin en van de familie uit de hand neemt.

Eenzijdigheid ten koste van het gezin, gelijk in vroeger eeuwen het gezin bloeiende ten koste van de gezinlooze kranken. Toen meende men schier geheel de ziekenverpleging voor rekening van het huisgezin en de familie te kunnen laten, en slopen diensgevolge in onze godshuizen vaak ergerlijke toestanden in, terwijl eenlopende personen dikwijls elke verpleging, dien naam waard, misten. En nu neigt het naar het omgekeerde, is in het gezinsleven bij de moeder noch bij de dochters de practische kennis om goed te verplegen, en zijn schier alle goede krachten voor de verpleging geconcentreerd in ziekenhuizen, hospitalen, wijkverplegingen en wat dies meer zij.

Er moet, zal het goed zijn, *twéërlei* ziekenverpleging wezen: de eerste voor wie krank wordt in een gezin, de andere voor wie krank wordt als gezinlooze; een splitsing waar dan nog bij komt, dat gemis van een afzonderlijk krankenvertrek, ernstige besmettelijkheid, als anderszins, de goede verpleging in het gezin kan verhinderen. Steeds echter moet worden uitgegaan van den hoofdregel: Wie, in een gezin levende, krank wordt, moet in dat gezin verpleegd worden; voor wie krank wordt, gezinloos zijnde, treedt de ziekenverpleging in gestichten of door vereenigen in.

Dit sluit in zich, dat meer dan één kranke, in het gezin verpleegd wordende, niet die preciese, niet die afgepaste, niet die volkomen ontwikkelde verpleging zal hebben, die het ziekenhuis hem bieden kon; maar dat offer moet zulk een kranke zich, ter wille van hooger belangen, getroosten.

Ook van de opvoeding geldt het, dat menig kind veel precieser, veel methodischer zou opgevoed worden, zoo het op een kostschool ging, dan nu het opgevoed wordt door vader en moeder. En toch verzetten we ons met hand en tand tegen de denkbeelden der oude heidensche wijsgeeren, die thans weer opleven, om de opvoeding aan het gezin te onttrekken en over te brengen bij commissies van den Staat.

Niet alsof we blind waren voor de schade die zodoende menig kind belooft, maar omdat dit een gevolg van de zonde